746

Informilo BOLETIM

BIBLIOTEKO
Dirceu Porciúncula

JUDA STELO

DUMONATA BULTENO DE ESPERANTISTA SOCIETO DE P.ALEGRE - FEBR/MARTO-80

Nº 6

ENCONTRO REGIONAL

Por sugestão da "samideanino" Maria Polzer Almada, esposa do Prof. Francisco de Souza Almada e brilhante redatora do Boletim editado por essa entidade, - a ESPERANTISTA SOCIETO DE PORTO ALEGRE está articulando, junto aos esperantistas de todo o Estado, a realização de um ENCONTRO REGIONAL, a efetivar-se provavelmente em setembro do corrente ano.

O referido Encontro, visando discutir e equacionar os principais problemas do movimento esperantista gaúcho, será possivelmente co-patrocinado pelo CONSELHO BRASILEIRO DE ESPERANTO.

Além de uma programação de interesse social e cultural, bem como turístico, durante três dias consecutivos, haverá uma ampla confraternização dos esperantistas rio-grandenses, em clima de preparação ao 66º Congresso Universal de Esperanto, evento máximo que atrairá as atenções mundiais para Brasília (DF), em julho de 1981.

Que se manifestem, portanto, os "samideanos" gaúchos ou de outros Estados, desejosos de colaborar conosco para o sucesso desse próximo Encontro.

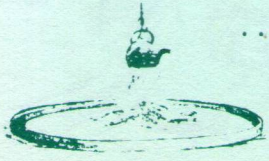

... e chegue-se assim no más, meu companheiro, que a roda de chimarrão já está formada. Puxe o banco mais p'ra perto do braseiro, que índio taura não refuga essa parada !

Ĉimarona Rondo

La gaŭĉaro gaje interparoladis dum la ĉimarona rondo kaj la maljuna Gomercindo, pli konata kiel "Guma", daŭrigis siajn strangajn rakontojn, meze de la kuriozeco de siaj amikoj. La temo nun pritrak - tis revoluciojn kaj kruelaĵajn aferojn.

- Ĉu vi jam aŭdis pri iu "Johano Fiaĉa", kiu loĝis proksime de la Dornoarba Bieno ?

Mi do klarigas : ne estas ulo en ĉi tiu mondo tiel kruela kaj sangavida kiel li. Oni diras ke li ricevis lian nomon ek de lia infaneco, kiam li kutimis ludi tra la kampojn dispecigante krurojn de birdoj, ĵetante fiŝhokojn sur dorsoj de katoj kaj farante milojn da harstarigajn kruelaĵojn.

Tiu "Johano Fiaĉa", kiu verŝajne estis baptofilo de la diablo, kreskis senokupe, fariĝis grandulo kaj finfine dungiĝis ĉe la bieno de kolonelo "Franĉjo Milito", tiu kiu estis posedanto de la "Umbu'a Bieno", kaj mortis dum la hispana epidemio. Ĉu vi memoras lin ?

Ordone de la kolonelo, "Johano Fiaĉa" komandadis aron da kavalerianoj, kaj gajnis reliefon kiel unu el la plej timigaj kaj kuraĝaj soldatoj. Ju pli li elmon - tris kuraĝon, des pli li elmontris kruelaĵon.

Pri li oni diradis ke, ĝis nun, post la bataloj, neniam kontrauuloj survivis por atesti sian arestitan kondiĉon...

Kiam li ekvidis malamikojn - Dio kompatu iliajn animojn ! - li tuje ordonis iliajn koltranĉon. Li mem estis unu el la plej aktivaj senkapiguloj.

Sekve, oni diradis ke li havis tiurilate specialan teknikon por dispecigi la vivulojn... Lia famo kiel senkompata bandito jam estis konata eĉ eksterlande, kaj lia nomo ĉiam kaŭzis malvarmon en la spinon.

En la jaro 1924 - mi tiutempe estis revoluciulo - la afero komplikiĝis mia - flanke... Post longdaŭra batalo sur la monteto "Kabuatan", ni rezultis aresti - taj de la malamikoj, ĉar al ni mankis municio.

- Ĉu vi scias kiu estis la estro de la malamika militistaro ?
- ?
- Neniu plu ol tiu "Johano Fiaĉa" !

Jes, li mem, kun sia haŭto kaj siaj propraj ostoj ! Miaj kamaradoj kaj mi - imagu vi - tuje ŝtoniĝis !

Li devigis nin stari antaŭ li, senmove, dum afliktiga traserĉo, kaj kiam alvenis mian fojon, li rigardis min furioze kaj demandis :

- Kiu estas vi, fripono ?!

Mi ne scias la kialon, sed en tiu afliktiga momento, eĉ kun mia forsaltanta koro kaj tremantaj kruroj, mi kuraĝis laŭte respondi :

- MI ESTAS "JOHANO FIAĈA" - la bandestro.

Eble vi ne kredos kio okazis, sed mi nomas Gaŭdencio kaj Simplicio - Dio gardu ilin en Sia Regno - kiuj povos aserti pri mia vereco :

Kiam li ekaŭdis tiun nomon, li paliĝis, perdis la voĉon kaj forkuris tutbride, akompanata de sia banditaro...

Ĉar "Johano Fiaĉa" havis tiel malbonegan famon, ĉar lia nomo estis tiel timiga, ke eĉ li mem perdis kuraĝon, kiam oni diris lian nomon rekte al li mem !

Li mem estis unu el la plej aktivaj senkapiguloj.

AMARMATEO

Poemo de Glaucus Saraiva

Tradukis : I.Sanguinetti

Amarmateo,kiun mi trinkas
Per kiso en lipoj arĝentaj
Vi estas la esenco evidenta
De nia brava origino ...

Kaj la ujo - bruneta sino,
Kiu rondiras de mano al mano,
Memorigas min pri klano
Pro sia kruda simpleco
Kaj montras la gastemecon
De la gaŭĉa kamparano !

Vi memorigas al mi,
Per via gusto sovaĝa,
Mistikan kuractrinkaĵon
De la ĉarua sorĉisto...

La lancon de militisto
En batala formacio,
Kiu venas el Historio
Kaj trapasante kamparojn
Montras la glorajn farojn
De la gaŭĉa tradicio !

Dum viaj lastaj momentoj,
Dum ronkado de l' sorbaĵo,
Mi aŭdas sur l' ebenaĵo
Henadojn de mil ĉevaloj...

Kaj memoroj pri bataloj
En mia menso stampiĝas,
Dum klarionoj laŭtiĝas,
Sonorigante : antaŭen !

Mi, tiam, restas pensanta,
Premante la lipojn, tie ĉi :
La fortan sukon,kiun vi
Oferas al mia lango,
Estas vere gaŭĉa sango,
Kiu venas VERDA... al mi !

Gaŭĉaj popoldiroj

- Blanka kiel loteribileto...
- Embarasita kiel muŝo en araneaĵo
- Malpura kiel kokeja stango
- Malplena kiel poŝo de mortinto
- Akrega kiel tranĉilo de buĉisto
- Plorema kiel juna bovido...
- Malfermita kiel okulo de biena porko kiam ĝi aŭdas bruon...

- Bovo kun korno rompita estas ĝia morto anoncita...

ESPERANTO EM RIO GRANDE

A cidade marítima de Rio Grande continua figurando como a mais ativa cidade do Rio Grande do Sul, em matéria de publicidade e divulgação da Língua Internacional Esperanto.

Deve-se isto à equipe liderada pelo Dr Manoel Torres de Abreu, dinâmico dirigente da"Sociedade Esperantista de Rio Grande" (ESRIG),e responsável pela coluna - "ESPERANTO - A LÍNGUA INTERNACIONAL" - publicada com grande destaque no jornal "Rio Grande", principal periódico daquela cidade.

Assíduo colaborador também de outros jornais gaúchos, além dos de sua cidade, o Samideano Torres,há pouco, enviou- nos cópia da publicação de seu CENTÉSIMO artigo aparecido nesse mesmo jornal, como prova da boa receptividade e do espírito de colaboração dos homens de imprensa de sua terra.

A " Esperantista Societo de Rio Grande" , além de farta divulgação através da imprensa escrita, recentemente valeu-se da TELEVISÃO local para difundir propaganda comercial, durante dez dias,referente aos seus novos Cursos de Esperanto.

Contando com o apoio do delegado da Associação Universal de Esperanto (UEA), Cel. Dirceu Porciúncula, o Dr. Torres de Abreu destaca a ação entusiástica dos jovens engenheirandos, Samideanos Roberto V. da Rosa, Marco Antônio Loretto e João Lima, responsáveis pelo trabalho de divulgação do Esperanto na Universidade de Rio Grande (URG).

CURSO DE ESPERANTO

Dia 5 de abril foi iniciado na Bibliloteca Rio-Grandense (Rua General Osório), mais um Curso Elementar de Esperanto,promovido pela ESRIG, com a pronta adesão de 25 alunos inscritos.

RONDETO AOS SÁBADOS

Após às 16 horas, todos os sábados à tarde, reunem-se os esperantistas da"Sociedade Esperantista de Rio Grande "para seu tradicional "babilado", juntamente com os alunos mais capacitados à conversação em Esperanto.

O encontro é na sede do ESPERANTO-RONDO " ZAMENHOF", à rua General Neto 398.

CONGRESSO PAN-AMERICANO DE ESPERANTO

A cidade de San Luis,na Argentina, a quase 150 km de Mendoza, junto às cordilheiras andinas, prepara-se para sediar, a partir de 12 de julho próximo,o 1º Congresso Pan-Americano de Esperanto.

A sessão solene de abertura será no "Salón Blanco" do Palácio Provincial San Luis, sendo quase certa a presença do Dr. H.Tonkin, presidente da Associação Universal de Esperanto (UEA),órgão coordenador das atividades do esperantismo no mundo inteiro.

No decorrer do Congresso haverá reunião de todos os delegados americanos da UEA, sob a presidência da Sra.Ursula Gratta - paglia, do Brasil, e também serão discutidos pelas diversas delegações presentes,assuntos ligados ao intercâmbio de experiências e informações sobre instrução nos diversos países,métodos usados, conclusões,etc.

Colaborando com a UEA,serão também apreciados no 1º TAEK os planos de ação conjunta em favor do 66º Congresso Universal de Esperanto,a realizar-se em Brasília(DF) no próximo ano,de 25 de julho a 1º de agosto.

Ne krokodilu

NUR MALUTILAS
KIU KROKODILAS...

UNIVERSITATA LINGVO

M. Belmonte de Abreu

La plej multaj el la Universitatoj paradas la pompan titolon : "Universitato" sed ili ja ne posedas universitatan spiriton. Ili ne enhavas tiun fratan etoson kiu reale alproksimigas unu universitatanon de la alia, sendepende de naciec o, raso au politika koloro, farante ke ili ĉiuj interkompreniĝu pere de facila komuna lingvo, akceptebla per ĝia konsisto.

En la hodiaŭa mondo, kies landlima linioj forvišiĝas,anstataŭitaj de abstraktaj interkruciĝaj linioj,la universitatano anhelas realajn amajn agrablajn alproksimiĝojn al universitatanoj el ia ajn Universitato de la mondo. Tiu alproksimiĝo, por esti vera agrabla, antaŭsupozas la interkomprenadon pere de komuna lingvo, krom daŭran kulturreciprokecon.

La spirito de la nuna universitatano etendiĝas el la nacia al la tutmonda kampo,stimulita de la avangardaj komuniki - loj kaj ankaŭ de sociaj, turistaj kaj komercaj alproksimigiloj.

Pro tio oni larĝigas la allogojn el la komunikado, tiamaniere frakasante la tedojn de la universitata kurso,ordinare farita en fermita kaj ripetiga rondo,pli bonigante ĝin por malfermita internacia interrilato en pli vasta aerumado kaj pli granda alloga kampo. En tiu alproksimiga idealo, brazila universitatano per la etoso de sportoj, kulturaj kaj sociaj interilatoj ne diferencigas la usonan universitaton de la rusaj-ĉinaj-angolaj. Ce ĉiuj, li spegulas lian altan ĝenera - lan universitatan afablecon.

Mankas scii nun, kiu estas la faktoro kapabla plifaciligi reciprokan alproksimiĝon. Tio nur povas esti lingvo kiu ilin algluu en reciprokan amikecon. Per ĝia konsisto, Esperanto estas la nura lingvo, kiu prezentas ĉiujn avantaĝojn kaj per ĝia universaleco kaj neutraleco ĝi povas esti adkvate nomata : "Universitata Lingvo". Nur mankas ke ĝi eniĝu en la kadrojn de la šajne universitata spirito de la Universitatoj.

PELOTAS É NOTÍCIA

Notícia das mais auspiciosas vem de nos fornecer o Samideano,Dr.Manoel Torres de Abreu,com relação à situação do Esperanto na cidade de Pelotas (RS).

Trata-se do retorno a esta cidade do Engº Paulo Domingos Caruso,que vinha realizando um curso de pós-graduação na cidade universitária de São Carlos(SP), e agora retorna à Querência bastante animado e disposto a reativar o movimento esperantista em sua terra.

Como sabemos,o Dr.Caruso é filho do conhecido esperantista Domingos Caruso, um dos fundadores e presidentes da "Esperantista Societo de Rio Grande", cidade onde morou por muitos anos.

Apresentando boas-vindas a este destacado Samideano,que é também delegado da UEA em Pelotas, SUDA STELO envia-lhe votos de pleno sucesso no reerguimento do "Esperanta Klubo" - fundado em Pelotas a 24/8/47, segundo Symilde Schenk Ledon.

Este Boletim foi impresso nas oficinas da

A R T O S L T D A.
SERIGRAFIA - OFF SET

Rua Mal.Floriano 742
conj.5 - P.Alegre-RS

COLABORAÇÃO FINANCEIRA

Ni ricevis kaj dankas la jenajn dona - cojn por nia bulteno :

Dr.Belmonte de Abreu (RS)	2.000,oo
Gen.Wanderley Gonçalves(RS)...	1.000,oo
Nydia A.Krieger (RS).....	500,oo
Carlos Augusto Cunha (DF).....	300,oo
Dr.Manoel Torres Abreu (RS)...	200,oo
Sumo	4.000,oo

AŬRAJ REGULOJ

NE	CION KION	CAR TIU KIU	CION KION	OFTE	(TION) KION
diru	vi scias	diras	li scias	diros	li ne scias
faru	vi povas	faras	li povas	faros	li ne darfas
kredu	vi aŭdas	kredas	li aŭdas	kredos	li ne aŭd
elspezu	vi havas	elspezas	li havas	eslpezos	li ne havas
juĝu	vi vidas	juĝas	li vidas	juĝos	li ne vidas

Aŭraj reguloj trovitaj en la ruinoj de Persepolo, urbo konstruita de Dario kaj elfajrigita de Aleksandro en 331 aK., gravuritaj sur ŝtono kun framasona simbolo.

EKZ. 1. NE diru CION KION vi scias,CAR TIU KIU diras CION KION li scias OFTE diros (TION)KION li ne scias.

2. NE faru CION KION vi povas,CAR TIU KIU faras CION KION li povas OFTE faros (TION)KION li ne povas (darfas).

ĴUDA STELO informa :

Deixamos de enviar o "SS" a um expressivo número de entidades esperantistas e samideanos em todo o Brasil,visto não terem atendido nosso pedido anterior :
- confirmação do recebimento deste Boletim ou remessa de selos postais equivalentes a 6 portes.Para não alterar a tiragem do "Suda Stelo",estamos abrindo novas frentes,onde este Informativo está sendo enviado, também, GRATUITAMENTE.

POSITIVISMO E ESPERANTO

Participando da III REUNIÃO DE [illegible] TIVISTAS, realizada em Porto Alegre de 1º a 4 de maio, o professor Dr. Ernani Dias Corrêa, presidente da ESPA,apresentou dois sugestivos trabalhos, intitulados : " O proletariado e a Sociocracia de Augusto Comte" e " A NECESSIDADE DE UMA LÍNGUA INTERNACIONAL E AUGUSTO COMTE".

Congratulações ao prof.Ernani por mais esta iniciativa, buscando difundir em todos os setores a genial obra do Dr. Lásaro Zamenhof.

Celso Boris Eston

SOCIEDADE ESPERANTISTA DE PORTO ALEGRE

Desde 2 de setembro de 1906 que o Movimento Esperantista no Rio Grande do Sul vem sendo divulgado de forma organizada. É nesse ano que surge a primeira entidade gaúcha, com o nome de "Esperanta Societo Sud-Rio Granda".

Mais tarde, em 1923, é fundado na capital gaúcha o "Grêmio Esperantista Everardo Backheuser", nome dado em homenagem ao primeiro presidente e fundador, em 1907, da Liga Brasileira de Esperanto.

O "Sud-Brazila Esperantistigilo" aparece em 6 de outubro de 1927, por sugestão do Dr. Viterbo de Carvalho. Entre seus fundadores, figura o nome do atual delegado da UEA no R.G.do Sul, Sr.Ary Zamora, também presente na lista dos fundadores da entidade anteriormente mencionada. A primeira diretoria do "Sud-Brazila Esperantistigilo" estava assim constituida : Benjamin C.Camozato, presidente ; Dr.Viterbo de Carvalho, vice-presidente ; Major José de Carvalho Lima, 1º secretário; Nayr de Paula, 2º secret. ; Ary Zamora, tesoureiro ; Jozefo Joels, bibliotecário e Júlio Bibel Jr., diretor de Filatelia.

A atual ESPERANTISTA SOCIETO DE PORTO ALEGRE, segundo informa o Dr.Benjamin C. Camozato, nos anais do XV Congresso Brasileiro de Esperanto, foi fundada pelos professores Paulo Menezes e Lúcio Vieira, sendo a sua primeira diretoria constituída pelos senhores : Ary Zamora, presidente; Alberto Sieber, vice-presidente ; Celso Boris Eston, 1º secretário ; Lysipo José Rodrigues, 2º secret.; Alois Furtenbach, 1º tesoureiro e José Martins, 2º tesoureiro.

A ESPA é reconhecida de Utilidade Publica pela Lei Municipal nº 483, de 13 de novembro de 1950, sendo a sua atual diretoria composta por :

Dr.Ernani Dias Corrêa	- presidente
Dr.Modesto B. de Abreu	- vice-presid.
Ary Zamora	- 1º secretário
Carlos H. Dionísio	- 2º secretário
Itamira Gomide	- tesoureira
Dr. Alcides L. Cardia	- bibliotecário

CONSELHO DA ESPA

O órgão máximo, responsável pela eleição dos dirigentes da ESPA é o CONSELHO, formado pelos seus ex-presidentes e conselheiros recentemente eleitos. Compõe-se, atualmente, de 18 membros e está assim constituído :

Alberto Sieber	Itamira Gomide
Dr.Alcides Cardia	Dr.Ivo Sanguinetti
Alcione Fernandes	Julião R. de Moura
Ary Zamora	Mário Prestinari
Branca Costa	Dr. Modesto Belmonte de Abreu
Carlos H.Dionísio	Nydia A. Krieger
Celso Boris Eston	Gen.Wanderley F. Gonçalves
Eloy Mazzuco	Zeluy Seleme
Epitácio Torres	
Dr.Ernani D.Corrêa	

CURSO DE ESPERANTO EM PORTO ALEGRE

Desde 12 de abril último, o professor Carlos Henrique Dionísio, conselheiro da ESPA e delegado na "Associação Universal de Esperanto (UEA) em São Leopoldo(RS), vem ministrando aulas no "Curso Elementar de Esperanto", promovido pela Sociedade Esp. Francisco Xavier, localizada à Av.Borges de Medeiros 1161 (fone 258783).

O sr.Carlos H. Dionísio é um dos mais infatigáveis companheiros de jornadas em favor do Esperanto, assíduo participante da maioria dos congressos e eventos esperantistas realizados em nosso país, e um dos mais capazes e devotados samideanos do Rio Grande do Sul.

"ANTAŬEN ! " - samideano Dionísio.

EVENTOJ

1980

12-15a julio - TUT-AMERIKA ESPERANTO KONGRESO, en la urbo San Luis (Argentino)

1981

25a julio - la aŭgusto - 66a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO Brazilio (Brazilo)

★JUDA STELO

Boletim informativo do
Dep. de Divulgação da
SOCIEDADE ESPERANTISTA DE P.ALEGRE
Rua dos Andradas nº 1137,conj.1704
CEP 90000 - P.ALEGRE - RS - BRASIL
Fone : 25.3941

Reconhecida de Utilidade Pública pela Lei Municipal nº 483,de 13 de novembro de 1950.

Ni devas peti al panjo mendi novan frateton...

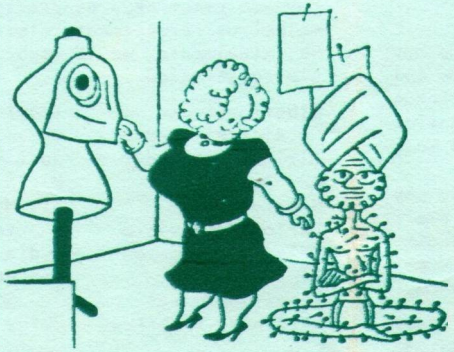

Kudristino kiu edziniĝis al fakiro ...

Suda Stelo

marto/aprilo 1980 - nº 6 - ANO II

Boletim informativo do Dep.de Divulgação da Soc.Esperantista de Porto Alegre

Diretor : arqtº jornalista
IVO SANGUINETTI

Cclaboradores desta edição :

Dr.Alberto Barrocas, Ary Zamora, Dr.Ernani Dias Corrêa,George Otto Vaske,Dr.Manoel Torres Abreu, Dr. Modesto B.de Abreu e Gen. Wanderley F. Gonçalves.